

Kapitel 6. Cepos forslag: Skattelettelser til de rigeste skal finansieres af de fattigste

Cepos' skatteforslag er udelukkende til gavn for de rigeste. Således er det kun de 20 procent rigeste, der får en gevinst fra forslaget, mens resten får et tab. Gevinsten bliver større, jo rigere man er. De rigeste ti procent får en gennemsnitlig gevinst på 47.000 kr., den rigeste procent på knap 160.000 kr. og den rigeste promille en gevinst på 373.000 kr. Det svarer altså til en gevinst på over 1.000 kr. hver dag for den rigeste promille. Omvendt oplever de 50 procent med de laveste indkomster et gennemsnitligt tab på 8.800 kr. Forslaget vil skabe over 50.000 flere fattige personer som følge af forslaget. Medregnes de af Cepos forventede dynamiske effekter af forslaget, får de rigeste en endnu større gevinst.

Cepos har præsenteret et skatteforslag, der reducerer skatten for de højeste indkomster. Denne skattelempelse for de rigeste skal finansieres ved en reduktion af overførselsindkomsterne og et stop for væksten i det offentlige forbrug. Både Dansk Industri og Det Konservative Folkeparti har været fremme med et lignende skatteforslag, hvor det foreslås, at den højeste mulige marginale skattesats skal være 50 procent. Finansieringen af disse forslag er dog ikke helt klart, hvorfor dette kapitel koncentrerer sig om en analyse af Cepos' forslag, som er mest konkret.

Konkret foreslår Cepos, at top- og mellemsskatten samt loftet over beskæftigelsesfradraget fjernes. Forslaget giver således en flad marginalskat på 43 procent, når der ses bort fra diverse fradrag. Som finansiering af denne skattereform foreslås det, at indkomstoverførsler fremover reguleres med inflationsudviklingen, hvilket er en væsentlig lavere regulering end normalt. Derudover skal det offentlige forbrug holdes konstant over en årrække. Det er altså et meget skævt skatteforslag, hvor skattelettelser til de rigeste skal finansieres ved at skære i indkomsterne for

de fattigste og ved at bremse det offentlige forbrug.

Konsekvensen af at regulere overførselsindkomster med inflationen frem for satsreguleringen er, at overførselsmodtagere fremover vil sakke bagud i levestandard i forhold til de erhvervsaktive. Cepos foreslår, at overførselsindkomster reguleres med inflationen de kommende syv år. Dette vil reelt give overførselsmodtagere et nettotab på over 11 procent efter de syv år. I tabel 1 er det illustreret, hvad dette vil betyde for forskellige overførselssatser.

Som det fremgår af tabellen, er der tale om betydelige nedsættelser af indkomstoverførslerne, når de reguleres med inflationen frem for satsreguleringen. For en dagpengemodtager er der således tale om en nedgang på over 20.000 kr. for en helårsledig. En kontanthjælpsmodtager vil miste næsten 16.500 kr.

Derudover vil nulvækst i det offentlige forbrug medføre et forringet serviceniveau fra det offentlige. For det første stiger antallet af personer, der trækker på of-

Table 1. Indkomstoverførsler med hhv. satsregulering og inflationsregulering efter syv år, 2007 kroner			
	Satsregulering	Cepos forslag	Forskel
		Kroner	
Dagpenge	176.214	156.063	20.151
Kontanthjælp, forsørger	142.848	126.512	16.336
Kontanthjælp, ikke forsørger	107.508	95.214	12.294
Folkepension, grundbeløb	59.424	52.628	6.796
Folkepension, tillæg enlig	59.820	52.979	6.841
Folkepension, tillæg samboende	27.936	24.741	3.195
Anm.: Tabellen viser indkomstoverførselssatser ved hhv. satsregulering og pristalsregulering i syv år. Der er forudsat en årlig forskel på 1,75 procentpoint mellem satsreguleringen og inflationen. Niveauerne er kørt tilbage til 2007 niveau med satsreguleringen. Kilde: AErådet.			

fentlig service - det demografiske træk. Det betyder, at der bliver mindre service til den enkelte. For det andet vil samlet nulvækst betyde, at satsninger ét sted - f.eks. på forskning og uddannelse - nødvendigvis må føre til, at udgifterne direkte skæres ned andre steder. Endelig er servicekravene afhængige af velstandsudviklingen. F.eks. er dagens ældre- og

plejeboliger dyrere end tidligere tiders værelser på et alderdomshjem med toilet på gangen.

I alt koster skattelettelsen 27,8 mia. kroner. Dette bliver dog mere end finansieret via de foreslåede beskæringer af overførsler og offentligt forbrug. Samlet kommer Cepos frem til en overfinansie-

Table 2. Provenuer fra Cepos' skatteforslag			
	Provenuskøn af Cepos (2006)	Provenuskøn af AErådet (2007)	
		Mia. kr.	
<i>Skattelettelse</i>			
Topskat	16,2		17,6
Mellemskat	8,0		8,9
Besk fradrag	1,0		1,3
Samlet skattelettelse	25,2		27,8
<i>Finansiering</i>			
Inflations korrektion*	16,1		13,7
Offentligt forbrug**	14,5		14,1
Samlet finansiering	30,6		27,8
Budgetvirkning	5,4		0,0
Anm.: *Alle skattepligtige indkomstoverførsler reguleres med inflationen frem for satsreguleringen i syv år. Der er antaget en forskel på satsregulering og inflation på 1,75 procentpoint. **I AE's beregninger antages det, at det offentlige forbrug reduceres præcis så meget, at det samlede forslag er budgetneutralt. Cepos eget forslag er overfinansieret. Kilde: Cepos og AErådet på baggrund af lovmodellen.			

ring på 5,4 mia. kroner. I AErådets beregninger af forslaget, er den samlede budgetvirkning dog forudsat neutral. Således bliver det offentlige forbrug "blot" reduceret så meget, at forslaget samlet er budgetneutralt. De samlede provenuer ved forslaget er angivet i tabel 2.

Kun de rigeste får en gevinst fra forslaget

Det samlede forslag har store omfordelende effekter. Således får de rigeste 20 procent en gevinst på forslaget, mens den resterende del taber på forslaget. I figur 1 er de omfordelende effekter af forslaget illustreret. I figuren er gevinsten ved forslaget fordelt på indkomstdeciler. I en decilgruppering opdeles befolkningen i ti lige store grupper fordelt efter disponibel indkomst. Således angiver 1. decil de ti procent fattigste, mens 10. decil angiver de ti procent rigeste.

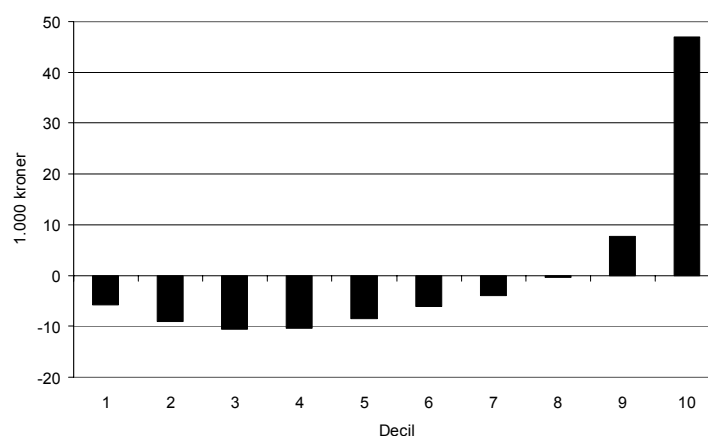
Som det fremgår af figuren, er det specielt de ti procent rigeste, der får en stor gevinst fra forslaget. Gennemsnitligt får

disse ti procent en gevinst på 47.000 kr. Også 9. decil får en gevinst, men denne er blot på 7.700 kr. Resten af befolkningen får et tab fra skatteforslaget. I gennemsnit får de 50 procent med de laveste indkomster et tab på over 8.800 kr. af forslaget.

Også når man ser på de relative gevinster, er det de rigeste ti procent, der får den største gevinst. Således får denne gruppe en gevinst der svarer til 13 procent af deres disponible indkomst. Samtidig er det de fattigste ti procent, der får det relativt største tab ved forslaget. De fattige ti procent har et gennemsnitligt tab på 18 procent af deres disponible indkomst. De relative gevinster ved forslaget er illustreret i figur 2.

Jo rigere man er, desto større er gevinsten ved forslaget. Ser man udelukkende på de ti procent rigeste, er det de rigeste af disse personer, der får den største gevinst. Således får den rigeste procent en gevinst på næsten 160.000 kr. Det er dobbelt så meget, som den næstrigste pro-

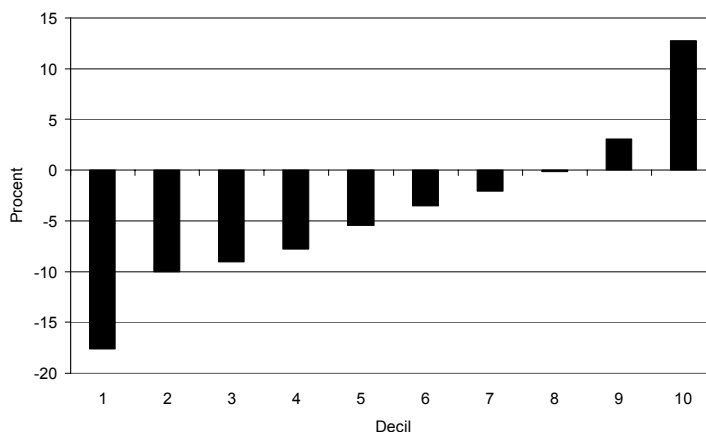
Figur 1. Omfordelingseffekt af Cepos' skatteforslag, deciler, 2007

Anm.: Kun personer over 18 år er medtaget. Individuelt forbrug af offentlig service er fordelt på deciler efter fordelingen i "Fordeling og Incitament 2002", mens den resterende del af offentligt forbrug er fordelt ligeligt mellem deciler.

Kilde: AErådet på baggrund af lovmodellen og FM (2002).

Figur 2. Relative gevinster ved Cepos' forslag, 2007

Anm.: Som figur 1.

Kilde: AErådet på baggrund af lovmodellen og FM (2002)

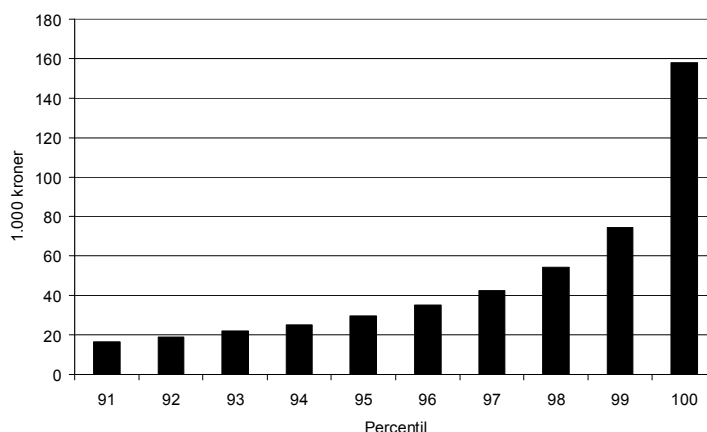
cent får i gevinst. Der er omkring 42.000 personer i den rigeste procent.

guren er det kun gevinsten for de ti procent rigeste, der er illustreret, dvs. percentilerne 91 til 100.

I figur 3 er gevinsten for de ti procent rigeste illustreret fordelt på percentiler. I en percentilfordeling er befolkningen opdelt i 100 lige store grupper fordelt efter disponibel indkomst. Således angiver 1. percentil den fattigste procent, mens 100. percentil angiver den rigeste procent. I fi-

Som det fremgår af figuren, er forslaget altså i allerhøjeste grad til gavn for de rigeste, og gevinsten stiger kraftigt med indkomsten. Zoomer man endnu mere ind på de rigeste, finder man, at den rigeste promille får en gennemsnitlig gevinst på

Figur 3. Gevinst af forslag for de ti procent rigeste, percentiler, 2007

Anm.: Som figur 1.

Kilde: AErådet på baggrund af lovmodellen og FM (2002).

knap 373.000 kr. Det svarer til en netto-gevinst på over 1.000 kr. hver dag for den rigeste promille. Der er godt 4.000 personer i den rigeste promille.

Skattelettelsen er forbeholdt de rigeste - finansieringen er forbeholdt de fattigste

Gevinsten for de rigeste kommer i høj grad fra fjernelsen af topskatten, mens tabet for den fattigste del kommer gennem nedsættelsen af indkomstoverførslerne og faldet i det offentlige forbrug.

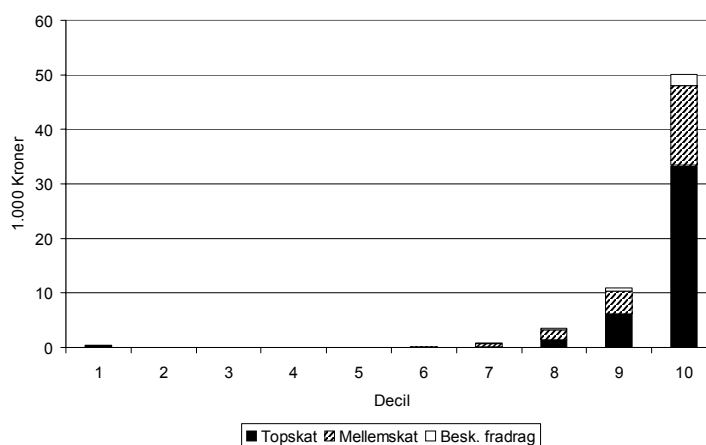
I figur 4 er fordelingseffekterne af skattelettelsen illustreret, når finansieringen ikke medtages. Her ses det, at mens de rigeste ti procent samlet har en gevinst på 50.000 kr. af skattelettelsen, er der stort set ingen gevinst fra skattelettelsen for de 70 procent "fattigste". Ud af gevinsten på 50.000 kr. for de rigeste kommer godt 33.000 kr. fra fjernelsen af topskatten, knap 15.000 kr. fra mellemskatten, mens den resterende del kommer fra fjernelsen af loftet over beskæftigelsesfradraget.

Også 8. og 9. decil får en gevinst fra skattelettelsen. Denne gevinst er dog meget mindre end gevinsten for 10. decil. For disse to decilgrupper kommer omkring halvdelen af gevinsten fra fjernelsen af topskatten, mens den resterende del kommer fra mellemskatten og beskæftigelsesfradraget.

Finansieringen af forslaget foregår ved at inflationskorrigerede indkomstoverførslerne samt besparelser i det offentlige forbrug. Ved en fuld indfasning af forslaget svarer dette til en besparelse på 13,7 mia. kr. i overførselsindkomster, mens det offentlige forbrug finansierer de resterende 14,1 mia. kr.

Nedsættelsen af indkomstoverførsler går hårdt ud over de fattigste. Derudover går besparelserne af det offentlige forbrug også hårdt ud over lavindkomstgrupperne, da disse typisk har et højere forbrug af offentlig service end andre grupper. De største tabere af besparelsen er indkomstdecilerne 3 og 4, der i gennemsnit taber

Figur 4. Omfordelende effekter af skattelettelsen, 2007

Anm.: Kun personer over 18 år er medtaget.
Kilde: AERådet på baggrund af lovmodellen.

godt 10.000 kr. ved besparelserne. Dette er illustreret i figur 5.

Det er altså i høj grad de rigeste, der vinder på skattelettelserne, mens det er personer med lave indkomster, der rammes hårdst af besparelserne til finansiering af forslaget. Samlet fås det, at det kun er de rigeste 20 procent, der får en gevinst af forslaget, mens resten får et tab fra forslaget, hvilket blev illustreret i figur 1.

Dynamiske effekter af Cepos' forslag

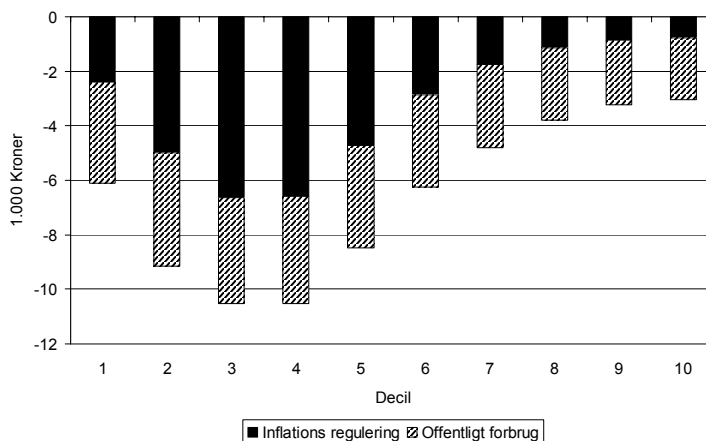
Ifølge Cepos vil det samlede forslag have store effekter på arbejdsudbuddet. De vurderer således, at det samlede arbejdsudbud vil stige med 40.000 personer. Heraf vil de 30.000 personer alene komme fra en øget time-effekt. Dvs. personer, der allerede er i beskæftigelse, vil øge deres arbejdsudbud svarende til 30.000 fuldtidsbeskæftigede. De resterende 10.000 personer kommer fra deltagelseeffekten, hvor ikke-beskæftigede kommer i beskæftigelse som følge af den nu højere gevinst ved at arbejde.

Som beskrevet i kapitel 5 er størrelsen af sådanne dynamiske effekter meget usikre, men antager man, at disse arbejdsudbudseffekter er korrekte, kan fordelings-effekterne af dette analyseres med AErådets dynamiske skattemodel. Således fordeles effekterne af det øgede arbejdsudbud på baggrund af hvilke personer, der har størst sandsynlighed for at øge arbejdsudbuddet.

Eksistensen af sådanne dynamiske effekter vil samtidig betyde, at en del af udgifterne til skattelettelser kommer tilbage igen via det øgede arbejdsudbud.

Da skattelettelsen kun kommer de rigeste til gode, er det også dem, der får den største gevinst af et øget arbejdsudbud. Det er således kun personer, der betaler top- eller mellemskat, der får en ændret marginalsattesats, og dermed reagerer med et ændret timeudbud. De omfordelende effekter af de forventede arbejdsudbudseffekter er illustreret i figur 6.

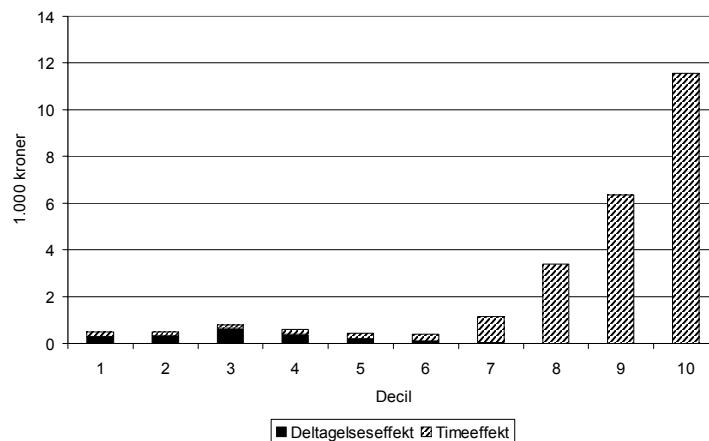
Figur 5. Fordelingen af finansieringen af forslaget, 2007

Anm.: Som figur 1.

Kilde: AErådet på baggrund af lovmodellen og FM (2002).

Figur 6. Omfordelingseffekter af øget arbejdsudbud

Kilde: AERådet på baggrund af lovmodellen.

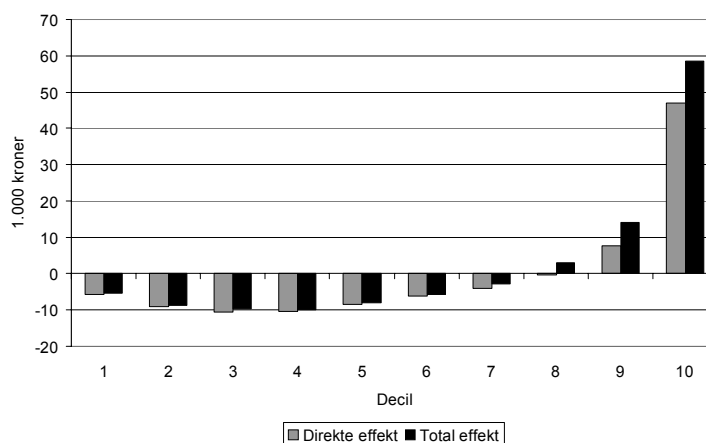
Som det ses af figuren, er den største gevinst af det øgede arbejdsudbud for den rigeste decil. De får således en indirekte gevinst af skatteændringen på næsten 12.000 kr. De laveste deciler får også en mindre gevinst af arbejdsudbudseffekterne. Dette skyldes hovedsageligt deltagelseeffekterne, hvor personer på overførsler kommer i beskæftigelse, da gevinsten ved at arbejde nu bliver større. Det er

dog en effekt af, at indkomstoverførslen er blevet mindre.

Samlet er der stadig et stort tab for de laveste indkomster, og det er kun de personer, der kommer i beskæftigelse, der får en gevinst af deltagelseeffekterne.

I figur 7 er effekterne af forslaget illustreret. Her vises både de direkte effekter

Figur 7. Total omfordeling inkl. dynamiske effekter

Kilde: AERådet på baggrund af lovmodellen og FM (2002)

og de totale effekter når man medregner de af Cepos forventede arbejdsudbudseffekter af forslaget.

Som det fremgår af figuren, får de rigeste ti procent en endnu større gevinst af forslaget, når de dynamiske effekter medregnes, mens de fattigste stadig ingen gevinst får, selv når de forventede dynamiske effekter medregnes. De rigeste ti procent får således en gevinst på knap 60.000 kr., mens de 70 procent med lavest indkomst alle får et tab.

Stigning i antal fattige

Som det er vist ovenfor, er det altså de rigeste, der vinder på forslaget, mens de fat-

tigste taber. En måde at illustrere den stigende ulighed ved Cepos forslag er ved at se på antallet af fattige. Som beskrevet i kapitel 3, er der flere måder at opgøre antallet af fattige på. Et fattigdomsmål er 50 procent af median-indkomsten. Dette mål bliver bl.a. brugt af OECD, og blev også benyttet i den seneste vismandsrapport. Bruges dette mål, er antallet af fattige i Danmark på 260.000 personer. Indføres Cepos' forslag, vil dette antal stige til 312.000 personer. Altså en stigning på mere end 50.000 personer, eller hvad der svarer til 20 procent. Dette er illustreret i tabel 3.

Tabel 3. Antal fattige	
	Personer
Antal fattige i 2004	260.000
Antal fattige med Cepos forslag	312.000

Anm.: Fattigdomsgrænsen er defineret som 50 procent af median-indkomsten. Kun de direkte effekter er medtaget. Indkomster er husstandsækvivaleret.
Kilde: AErådet på baggrund af lovmodellen